



Datum van  
inontvangstneming

:

06/07/2022

**Zaak C-311/22**

**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie**

**Datum van indiening:**

10 mei 2022

**Verwijzende rechter**

Højesteret (Denemarken)

**Datum van de verwijzingsbeslissing:**

4 mei 2022

**Verwerende partijen:**

PO

Moesgaard Meat 2012 A/S

---

**Voorwerp van het hoofdgeding**

Het hoofdgeding betreft de vraag of verwerende partijen, Moesgaard Meat 2012 A/S (hierna: „Moesgaard Meat”) en de directeur van de vennootschap, PO, moeten worden gestraft voor overtreding van de milieuwetgeving door in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 zonder milieuvergunning een slachthuis te hebben geëxploiteerd.

De prejudiciële vragen betreffen de juiste uitlegging van punt 6.4, onder a), van bijlage I bij richtlijn 2010/75 en in het bijzonder de betekenis die aan de volgende drie begrippen moet worden gegeven:

- (1) „productie van geslachte dieren”
- (2) „per dag”
- (3) „capaciteit”

## Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek

Uitlegging van punt 6.4, onder a), van bijlage 1 bij richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging). Verwijzing op grond van artikel 267 VWEU.

## Prejudiciële vragen

„1) Moet punt 6.4, onder a), van bijlage I bij richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) aldus worden uitgelegd dat onder het begrip „productie van geslachte dieren” ook het slachtproces valt, dat aanvangt wanneer het dier van stal wordt gehaald, wordt verdoofd en gedood en dat eindigt bij het uitsnijden van de grote standaardstukken, zodat het gewicht van het slachtdier moet worden berekend voordat de nek en de kop alsook de organen en de ingewanden van het karkas zijn verwijderd, of ziet de „productie van geslachte dieren” op de productie van geslachte varkens nadat zowel de organen en de ingewanden als de nek en de kop zijn verwijderd en nadat ze zijn leeggebloed en gekoeld, zodat het gewicht van het geslachte dier pas op dat tijdstip moet worden berekend?

2) Moet punt 6.4, onder a), van bijlage I bij richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) aldus worden uitgelegd dat bij het bepalen van het aantal productiedagen die deel uitmaken van de capaciteit „per dag”, alleen rekening moet worden gehouden met de dagen waarop het slachtvarken wordt verdoofd, gedood en onmiddellijk in stukken wordt gesneden, of aldus dat tevens rekening moet worden gehouden met de dagen waarop het uitslachten plaatsvindt, daaronder begrepen het gereed maken van het dier voor de slacht, de koeling van het geslachte dier en de verwijdering van de kop en de nek?

3) Moet punt 6.4, onder a), van bijlage I bij richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) aldus worden uitgelegd, dat de „capaciteit” van een slachthuis moet worden berekend als de maximale productie per dag binnen een termijn van 24 uur, rekening houdend met de door het slachthuis daadwerkelijk in acht genomen fysieke, technische of juridische beperkingen, maar dat de uitkomst van deze berekening niet lager mag zijn dan de gerealiseerde productie, of kan de „capaciteit” lager zijn dan de gerealiseerde productie, bijvoorbeeld indien de door het slachthuis gerealiseerde productie is bereikt in strijd met de fysieke, technische of juridische beperkingen op de productie waarvan bij de berekening van de „capaciteit” van het slachthuis is uitgegaan?”

## **Unierechtelijke bepalingen en aangevoerde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie**

Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (hierna: „IE-richtlijn”) (PB 2010, L 334, blz. 17); overweging 10; artikel 3, punt 3; artikel 4, lid 1; hoofdstuk II, bijlage I, punt 6.4, onder a).

Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, gecodificeerd bij richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (hierna: „IPPC-richtlijn”) (PB 2008, L 24, blz. 8): Artikel 4; artikel 2, punt 3; bijlage I, punt 6.4, onder a).

Richtlijn 64/433/EEG van de Raad van 26 juni 1964 inzake gezondheidsvraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in vers vlees (PB 1964, L 121, blz. 2012; artikel 1 en artikel 2, onder a); zoals gewijzigd bij richtlijn 83/90/EEG van de Raad van 7 februari 1983 tot wijziging van richtlijn 64/433/EEG inzake gezondheidsvraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in vers vlees (PB 1983, L 59, blz. 10); artikel 1, zoals gewijzigd, en artikel 2, zoals gewijzigd. Meer bepaald de definitie van het begrip „geslacht dier”.

Richtlijn 91/497/EEG van de Raad van 29 juli 1991 tot wijziging en codificatie van richtlijn 64/433/EEG inzake gezondheidsvraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in vers vlees, waarbij richtlijn 64/443 is herschikt; in het bijzonder artikel 2, onder d), en artikel 1.

Richtlijn 2004/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 houdende intrekking van bepaalde richtlijnen inzake levensmiddelenhygiëne en tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften voor de productie en het in de handel brengen van bepaalde voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong, en tot wijziging van de richtlijnen 89/662/EEG en 92/118/EEG van de Raad en van beschikking 95/408/EG van de Raad (PB 2004, L 157, blz. 33), waarbij richtlijn 64/433 is ingetrokken; overweging 1 tot en met 3.

Richtlijn 77/99/EEG van de Raad van 21 december 1976 inzake gezondheidsvraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in vleesproducten (PB 1977, L 26, blz. 85).

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (hierna: „hygiëneverordening”) (PB 2004, L 139, blz. 55); bijlage I, punten 1.9 en 1.11, bijlage III, sectie I, punt 2, en bijlage III, hoofdstuk IV, punten 6 tot en met 11).

Richtsnoeren van de Europese Commissie; „Integrated Pollution Prevention and Control, Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries” (mei 2005).

Richtsnoeren van de Europese Commissie over het begrip „capaciteit” (april 2007): „Guidance on Interpretation and Determination of Capacity under the IPPC Directive”. No 2 (Daily and hourly capacity), no 3 (Technical limitations on capacity), no 4 (Legal limitations on capacity).

Arrest van 22 januari 2009, Association OABA (C-473/07, EU:C:2009:30). Begrip „pluimvee”.

Arrest van 15 december 2011, ██████████ (C-585/10, EU:C:2011:847). Begrip „plaatsen voor zeugen”.

Arrest van 24 oktober 1996, ██████████ e.a. (C-72/95, EU:C:1996:404, punt 38).

### **Aangevoerde nationale bepalingen**

Onder meer uit § 33 van de lov om miljøbeskyttelse (Deense milieubeschermingswet) (vigerend besluit nr. 100 van 19 januari 2022; hierna: „wet milieubescherming”), gelezen in samenhang met § 35 van deze wet, volgt dat de activiteiten, installaties of faciliteiten die zijn opgenomen in de door de minister van Milieu en Voedselvoorziening vastgestelde lijst van bijzonder verontreinigende activiteiten, installaties of faciliteiten, niet zonder vergunning mogen worden uitgebreid.

De gedetailleerde regels voor die lijst zijn opgenomen in de bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (besluit inzake vergunningen voor in de lijst opgenomen activiteiten) (vigerend besluit nr. 2080 van 15 november 2021; hierna: „besluit vergunningen”), waarbij de IE-richtlijn wordt omgezet. In § 3, lid 1, van dit besluit, gelezen in samenhang met punt 6.4, onder a), van bijlage I bij dat besluit, is bepaald dat er een vergunning nodig is voor de exploitatie van slachthuizen met een productiecapaciteit van meer dan 50 ton per dag geslachte dieren, daaronder begrepen geslacht pluimvee.

In § 110, lid 2, van de wet milieubescherming, gelezen in samenhang met § 110, lid 1 en lid 6, en deels § 110, lid 4, is bepaald dat een exploitant zonder vergunning krachtens § 33 van deze wet kan worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van maximaal twee jaar indien door overtreding milieuschade is veroorzaakt.

In de bekendtgørelse om produktionsafgift ved slagting og eksport af svin (besluit betreffende de productieheffing voor de slacht en uitvoer van varkens) (meest recent besluit nr. 2183 van 26 november 2021; hierna: „besluit

productieheffing”) staat te lezen dat voor elk in Denemarken geproduceerd varken dat wordt geslacht en dat bij officiële controle onvoorwaardelijk wordt goedgekeurd voor menselijke consumptie, een heffing moet worden betaald. De heffingspercentages worden per varken vastgesteld op basis van *afgeleverd slachtgewicht*. Daaronder wordt verstaan het gewicht van een geslacht varken met kop en poten, maar zonder niervet en nog warm tijdens de slacht.

### **Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding**

- 1 Het geschil betreft de vraag of verwerende partijen, Moesgaard Meat 2012 A/S (hierna: „Moesgaard Meat”) en de directeur van de vennootschap, PO, moeten worden gestraft wegens overtreding van het milieurecht door in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 zonder milieuvergunning een slachthuis te exploiteren.
- 2 Moesgaard Meat beschikte in de jaren 2014 tot en met 2016 niet over een milieuvergunning voor de productie van meer dan 50 ton geslachte dieren per dag. De onderneming heeft die vergunning pas op 9 mei 2018 verkregen, nadat zij had voldaan aan bepaalde specifieke eisen van de milieuautoriteiten.
- 3 Met de dagvaarding van 19 juli 2017 is Moesgaard Meat en PO ten laste gelegd dat zij de milieubeschermingswet hebben overtreden doordat Moesgaard Meat in voormelde periode zonder milieuvergunning een slachthuis heeft geëxploiteerd waar per dag meer dan 50 ton geslachte dieren werd geproduceerd, waardoor gevaar voor milieuschade was ontstaan.
- 4 De rechter in eerste aanleg heeft de verdachten schuldig bevonden en heeft geoordeeld dat Moesgaard Meat § 33, lid 1, van de wet milieubescherming had geschonden doordat zij niet voorafgaandelijk een milieuvergunning had verkregen. Moesgaard Meat is veroordeeld tot betaling van een geldboete van 841 000 Deense kronen (DKK) en tot verbeurdverklaring van een bedrag van 3 364 722 DKK, en PO is veroordeeld tot betaling van een geldboete van 150 000 DKK.
- 5 Verwerende partijen hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de Vestre Landsret (rechter in tweede aanleg voor het westen van Denemarken), die op 4 juli 2019 uitspraak heeft gedaan en het vonnis van de rechter in eerste aanleg weliswaar heeft bevestigd, maar het bedrag van de aan PO opgelegde geldboete heeft verlaagd tot 80 000 DKK.
- 6 Op 16 januari 2020 heeft de Procesbevillingsnævnen (comité voor toelating tot het instellen van beroep in cassatie) toegestaan dat tegen het arrest van de Vestre Landsret een voorziening zou worden ingesteld bij de Højesteret (hoogste rechterlijke instantie, Denemarken) (derde aanleg), waar de zaak thans aanhangig is.

***Verklaringen van milieuautoriteiten van andere landen van de Europese Unie***

- 7 Nadat de zaak aanhangig was gemaakt bij de Højesteret, heeft de Rigsadvokat (hoofd van het openbaar ministerie, Denemarken) de milieuautoriteiten van verschillende andere landen van de Europese Unie alsook van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland geraadpleegd.
- 8 In het kader van deze raadpleging heeft de openbare aanklager de autoriteiten gevraagd wat zij ten eerste verstaan onder het begrip „geslacht dier” en ten tweede onder het begrip „per dag” in de zin van punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn. De vragen zijn in het Engels gesteld en luiden als volgt:

„A. Wij verzoeken u aan te geven welke van de volgende definities wat u betreft past bij het begrip „geslacht dier” in punt 6.4 van bijlage I bij de IE-richtlijn:

- 1) Onder „geslacht dier” wordt verstaan het gewicht van het dier nadat het is gedood en vlak *voordat* het eigenlijke slachtproces begint. Dit betekent dat kop en organen in het gewicht zijn begrepen. [omissis].
  - 2) Onder „geslacht dier” wordt verstaan het gewicht van het dier *nadat* het eigenlijke slachtproces heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat kop en organen niet in het gewicht zijn begrepen. [omissis]
  - 3) Geen van de bovenstaande definities. [omissis]
- B. Wij verzoeken u aan te geven welk van de volgende definities wat u betreft past bij het begrip „dag” in punt 6.4 van bijlage I bij de IE-richtlijn:
- 1) Onder „dag” wordt alleen verstaan de dagen waarop de eigenlijke slacht plaatsvindt, dat wil zeggen de dagen waarop de officiële dierenarts overeenkomstig verordening nr. 854/2004 bij de inspectie aanwezig is.  
  
[omissis]
  - 2) Onder „dag” wordt verstaan alle dagen waarop het slachtproces of een deel ervan plaatsvindt. Het slachtproces omvat het gereedmaken van het dier voor de slacht, de eigenlijke slacht en de verwerking van het dier na de slacht, namelijk de koeling van het dier volgens verordening nr. 853/2004 totdat het gereed is om het slachthuis te verlaten.  
  
[omissis]
  - 3) Geen van de bovenstaande definities. [omissis]”
- 9 Deze vragen zijn gesteld aan de autoriteiten in Duitsland, Zweden, Oostenrijk, Frankrijk, België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De Rigsadvokat heeft

reacties ontvangen vanwege België (Vlaanderen), het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

*Antwoorden van de bevraagde nationale autoriteiten (in het Engels)*

10 [omissis] België, Vlaanderen

„Vraag A: In de Engelse versie [omissis] wordt het begrip „karkas” gebruikt in activiteit 6.4. In de Nederlandse versie [omissis] wordt deze term echter vertaald met ‚geslachte dieren’. Als we een (Europese) definitie voor karkas nodig zouden hebben, zouden we ons baseren op verordening nr. 853/2004.

Vraag B:

Het woord ‚dag’ in activiteit 6.4 is gekoppeld aan de capaciteitsdrempel. Wij zijn van mening dat dit betekent dat indien het een installatie is toegestaan de dagelijkse capaciteit(sdrempel) te overschrijden, zij moet worden beschouwd als een IPPC-installatie.”

[omissis]

*[omissis]*

11 Verenigd Koninkrijk [omissis]

„Vraag A: Onder ‚karkas’ wordt verstaan het lichaam van een dood dier en bij de beoordeling van het karkasgewicht worden de kop en het slachtafval niet in aanmerking genomen.

Vraag B: [omissis] Onder capaciteit wordt verstaan het maximale tempo waarmee een installatie kan draaien. [omissis]”

In zijn verwijzingsbeslissing heeft de Højesteret tevens een passage opgenomen uit de richtsnoeren voor de uitlegging van de wetgeving waarmee de IE-richtlijn in Engeland en Wales (2019) is omgezet („Understanding the meaning of regulated facility”), gepubliceerd door de milieuautoriteiten van Engeland en Wales, waarnaar niet alleen de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk maar ook verwerende partijen hebben verwezen.

*[omissis]*

12 Duitsland

„[omissis] vraag A: karkas: lichaam van een dier na slachting en uitslachting; karkas/karkasgewicht: gewicht van het geslachte en van ingewanden ontdane (uitgeslachte) dier vóór koeling.



Wij geven ook aan welke delen van het dier tot het karkas behoren en niet mogen worden afgesneden voordat het slachtgewicht van het karkas is bepaald. [omissis]

[omissis] vraag B: Wij hanteren dezelfde aanpak als Vlaanderen. [omissis]”

## **Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding**

### ***De eerste vraag („productie van geslachte dieren”)***

#### *Opmerkingen van de Højesteret*

- 13 Met zijn eerste vraag wenst de Højesteret van het Hof van Justitie van de Europese Unie te vernemen wat er dient te worden verstaan onder het begrip „productie van geslachte dieren” in punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn.
- 14 In zijn arrest heeft de Vestre Landsret geoordeeld dat het door verwerende partijen opgegeven afgeleverde slachtgewicht – overeenkomstig het besluit productieheffing, waarin er sprake is van „het gewicht van een geslacht varken met kop en poten, maar zonder niervet en nog warm tijdens het slachten” – minder was dan of gelijk was aan de productie van geslachte dieren in de zin van punt 6.4, onder a), van bijlage I bij het besluit vergunningen. Volgens de Vestre Landsret moet een geslacht dier niet worden opgevat als het gewicht zonder kop en in gekoelde staat.
- 15 De gebruikte methode om met betrekking tot de „productie van geslachte dieren” het gewicht te bepalen, waaronder de vraag of het gewicht van het dier moet worden bepaald met of zonder kop en in warme dan wel leeggebloede staat, is van invloed op de beslechting van het geding, aangezien die methode van belang is voor het berekenen van de productiecapaciteit van het slachthuis en dus voor het antwoord op de vraag wanneer voor de exploitatie van het slachthuis een vergunning nodig is.

#### *Standpunten van verwerende partijen*

- 16 Verweerders betogen dat een „geslacht dier” een lichaam is zonder kop en in een gekoelde (leeggebloede) staat. Dit volgt uit een natuurlijke taalkundige uitlegging van punt 6.4, onder a), waarin er sprake is van „productie van geslachte dieren” [omissis].
- 17 Productie van geslachte dieren is dus bijvoorbeeld niet anders dan „productie van cementklinkers” of dan „vervaardiging van keramische producten” zoals dakpannen, blokken enzovoort. In die gevallen staat ook het eindproduct centraal en niet het gewicht van de grondstoffen.

- 18 Een geslacht varken met nek en kop en in warme staat is de onbewerkte grondstof, niet het eindproduct.
- 19 Vanuit terminologisch oogpunt wordt tevens een onderscheid gemaakt tussen een „lichaam” en een „kop”. Indien het de bedoeling van de Uniewetgever was geweest dat het gewicht van een slachtvarken wordt geacht inclusief de kop en in warme staat te zijn, had hij dit duidelijk kunnen en moeten maken.
- 20 Teneinde de noodzaak van een milieuvergunning in de zin van de IE-richtlijn te beoordelen, moet een slachthuis dus enkel uitgaan van het gewicht van de eindproducten („geslachte dieren”) en niet van het gewicht van de onbewerkte grondstof (varkens vóór slachting).
- 21 Verwerende partijen verwijzen tevens naar de definitie van „karkas” in richtlijn 64/433, laatstelijk gecodificeerd bij richtlijn 91/497, waaruit volgt dat een „karkas” het „uitgebloede” lichaam van het dier is nadat „de kop [omissis] [is] verwijderd”.
- 22 Bovendien moet worden opgemerkt dat in verordening nr. 853/2004 een definitie van het begrip „karkas” is opgenomen die overeenkomt met de definitie van karkas in richtlijn 64/433.
- 23 Verwerende partijen verwijzen voorts naar de antwoorden die het openbaar ministerie heeft ontvangen van de autoriteiten in België, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, alsmede naar de richtsnoeren uit 2019 die de Environment Agency for England and Wales (milieuagentschap voor Engeland en Wales) heeft gebaseerd op punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn.
- 24 Tevens merken verwerende partijen op dat de varkensheffing een uitsluitend Deense regeling is en dat het begrip „afgeleverd slachtgewicht” een uitsluitend Deens begrip is dat wordt gehanteerd voor de berekening van een Deense heffing.
- 25 Taalkundig zijn er eveneens zeer grote verschillen tussen het begrip „productie van geslachte dieren” in de zin van de IE-richtlijn en het gebruikte begrip „afgeleverd slachtgewicht” in het besluit productieheffing. In het besluit productieheffing wordt helemaal geen gebruik gemaakt van het begrip „geslachte dieren” en er wordt ook niet verwezen naar de „productie” van geslachte dieren door het slachthuis.
- 26 Ten slotte merken verwerende partijen op dat de onderhavige zaak een strafzaak is waarin zij wegens overtreding van de wetgeving zijn veroordeeld tot betaling van aanzienlijke geldboeten, en dat er bij Moesgaard Meat een enorme geldsom in beslag is genomen. Het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel maken deel uit van de fundamentele beginselen van het Unierecht en brengen met zich mee dat er in het kader van een strafprocedure bijzondere eisen worden gesteld aan de duidelijkheid van een wettelijke bepaling, alsmede dat in geval van dubbelzinnigheid een wettelijke bepaling moet worden uitgelegd in het voordeel van de verwerende partijen.

*Standpunten van het openbaar ministerie*

- 27 Het openbaar ministerie betoogt dat de in punt 6.4, onder a), bedoelde activiteit van „productie van geslachte dieren” moet worden opgevat als het eigenlijke slachtproces, vanaf het uit de stal halen van het dier, het verdoven en het doden tot aan het uitsnijden van de grote standaardstukken.
- 28 Uit de bewoordingen van dit punt in de bijlage blijkt niet uitdrukkelijk in welk stadium van de productie de capaciteit moet worden bepaald, dat wil zeggen of het gewicht van het dier vóór, tijdens of na het slachten in aanmerking moet worden genomen. Derhalve moet bij de uitlegging rekening worden gehouden met andere factoren dan de bewoordingen van de bijlage, in het bijzonder met het doel en de algemene opzet van de richtlijn.
- 29 Wat het doel van de IE-richtlijn betreft, zij opgemerkt dat deze enkel is vastgesteld op de grondslag van artikel 192, lid 1, VWEU, waardoor het doel onmiskenbaar bestaat in de bescherming van het milieu. Dit wordt bevestigd door de overwegingen en artikel 1 van de IE-richtlijn.
- 30 Met betrekking tot de opzet van de IE-richtlijn is het openbaar ministerie van mening dat artikel 4, lid 1, waarin bijlage I wordt vermeld, centraal staat en dat bijlage I dus niet restrictief mag worden uitgelegd.
- 31 Volgens het openbaar ministerie brengen het doel en de opzet van de IE-richtlijn met zich mee dat het begrip „capaciteit voor de productie van geslachte dieren” zo ruim mogelijk moet worden uitgelegd opdat de reikwijdte van het vergunningsvereiste waarborgt dat het milieu zo goed mogelijk wordt beschermd. Het doel en de opzet van de IE-richtlijn houden dan ook in dat productiecijfers moeten worden gebruikt die de door de productie van geslachte dieren veroorzaakte verontreiniging als geheel het beste weergeven.
- 32 Het openbaar ministerie komt dus tot de slotsom dat bij de berekening van de productiecapaciteit het gewicht van het dier onmiddellijk vóór het eigenlijke slachtproces in aanmerking moet worden genomen. Tegen deze achtergrond kunnen volgens het openbaar ministerie de definitie en het gebruik van de term „geslacht dier” in de door verwerende partijen aangevoerde rechtshandelingen niet dienen voor de uitlegging van punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn.

***De tweede vraag („per dag”)***

*Opmerkingen van de Højesteret*

- 33 Met zijn tweede vraag wenst de Højesteret van het Hof van Justitie van de Europese Unie te vernemen wat er dient te worden verstaan onder het begrip „per dag” in punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn.

- 34 In het bestreden arrest heeft de Vestre Landsret aangenomen dat de activiteit „productie van geslachte dieren” ziet op „het eigenlijke slachtproces, vanaf het moment waarop het dier van stal wordt gehaald en wordt verdoofd en gedood totdat de grote standaardstukken zijn uitgesneden”. De Vestre Landsret is er voorts van uitgegaan dat dierenartsen van de Deense dienst voor veterinaire zaken en levensmiddelen (hierna: „officiële dierenartsen”) in het slachthuis aanwezig waren op alle dagen waarop de „productie van geslachte dieren” in vorenbedoelde zin plaatsvond.
- 35 Voor de uitkomst van het geding is het van belang of er bij de vaststelling van het aantal productiedagen alleen rekening moet worden gehouden met de dagen vanaf het tijdstip waarop de dieren van stal worden gehaald, worden verdoofd en gedood totdat de grote standaardstukken zijn uitgesneden, dan wel of tevens rekening moet worden gehouden met de dagen waarop het uitslachten van het dier plaatsvindt. Dit is immers van invloed op de berekening van de productiecapaciteit van het slachthuis en dus op het tijdstip vanaf wanneer voor de exploitatie van het slachthuis een vergunning nodig is.
- 36 In dit verband kan worden aangenomen dat een slachtproces in het algemeen uit vier stappen bestaat:
- Stap 1: Het dier wordt per vrachtwagen aangeleverd. Het dier wordt gestald en gereed gemaakt voor de slacht.
  - Stap 2: Het dier wordt geslacht en wordt, nog steeds met kop en nek, in een koelruimte gehangen.
  - Stap 3: De kop en de nek worden verwijderd van het gekoelde en uitgebloede lichaam.
  - Stap 4: Het gekoelde en uitgebloede lichaam wordt gereedgemaakt voor afhaal (ingeladen in gekoelde vrachtwagens enzovoort).

Een dierenarts moet alleen aanwezig zijn wanneer de eigenlijke slacht plaatsvindt (stap 2).

#### *Standpunten van verwerende partijen*

- 37 Verwerende partijen betogen dat tevens rekening moet worden gehouden met het uitslachten van de dieren dat in het weekend plaatsvindt [het op zondag gereed maken voor de slacht op maandag (stap 1) en de uiteindelijke verwerking op zaterdag van de op vrijdag geslachte varkens, waaronder het verwijderen van de kop en de nek van het dier wanneer het dier in gekoelde staat is (stappen 3 en 4)].
- 38 Moesgaard Meat zou niet in staat zijn hetzelfde aantal geslachte dieren te produceren indien de productie werd beperkt tot de werkdagen waarop er een dierenarts aanwezig is (stap 2). Indien Moesgaard Meat in het weekend geen

uitslachtwerkzaamheden had verricht, zouden er veel minder geslachte varkens zijn geproduceerd.

- 39 Volgens verwerende partijen kan uit de bewoordingen van de bepaling niet worden afgeleid dat enkel rekening moet worden gehouden met de dagen waarop er een dierenarts aanwezig is. Integendeel, uit de bewoordingen van de bepaling („productie [...] per dag”) volgt logischerwijs dat alle dagen waarop er in het slachthuis geslachte varkens worden geproduceerd, in aanmerking moeten worden genomen.
- 40 De uitlegging van verwerende partijen vindt steun in de aan de richtlijn ten grondslag liggende doelstelling, namelijk de bescherming van het milieu. Het milieueffect hangt af van de productie en staat los van het al dan niet aanwezig zijn van dierenartsen in het slachthuis. Niets belette Moesgaard Meat om een dierenarts te betalen om op zaterdag en zondag in het slachthuis aanwezig te zijn. Het resultaat daarvan zou zijn dat die dagen dan in aanmerking waren genomen bij de vaststelling van „productiedagen”, wat tot een zeer aanzienlijke vermindering van de dagelijkse productie zou hebben geleid.
- 41 Ten slotte beroepen verwerende partijen zich op het Unierechtelijke rechtszekerheidsbeginsel (nulla poena sine lege), waaruit volgt dat een wettelijke strafbepaling in geval van dubbelzinnigheid moet worden uitgelegd in het voordeel van de justitiabelen (de verwerende partijen).

*Standpunten van het openbaar ministerie*

- 42 Het openbaar ministerie betoogt dat de argumenten van verwerende partijen impliceren dat een veel groter aantal dagen in aanmerking zou worden genomen wanneer op basis van werkelijke productiecijfers (het aantal slachtvarkens en dus het gewicht ervan) wordt bepaald of de drempelwaarde voor de productiecapaciteit is bereikt, aangezien voor een en hetzelfde slachtvarken gedurende meerdere dagen in het slachthuis activiteiten worden verricht die met het slachtproces samenhangen.
- 43 Indien het aantal productiedagen werd berekend op de door verwerende partijen voorgestelde wijze, zou het wellicht drie tot vier dagen duren om hetzelfde slachtvarken te „produceren”. Daardoor zou de gewichtsgrens voor het vergunningsvereiste in feite dienovereenkomstig stijgen en zou een individuele slachterij zelf die gewichtsgrens kunnen aanpassen naargelang van de keuze van het aantal dagen waarover zij het slachtproces spreidt.
- 44 Aangezien de activiteit in punt 6.4, onder a), juist ziet op de eigenlijke slacht, zijn er volgens het openbaar ministerie geen aanknopingspunten voor de zienswijze dat het onterecht was om het slachtproces aldus op te vatten dat het enkel plaatsvond op de dagen waarop er een dierenarts aanwezig was, dat wil zeggen de dagen waarop de eigenlijke slacht plaatsvond, zoals de Vestre Landsret in het bestreden arrest heeft gedaan.

- 45 Voorts zij opgemerkt dat de productiecapaciteit volgens de richtsnoeren van de Europese Commissie over het begrip „capaciteit” in beginsel moet worden bepaald als de potentiële optimale productie gedurende een etmaal op een willekeurig tijdstip, zodat het in de regel niet nodig is om de daadwerkelijke productiecijfers en productiedagen vast te stellen. Het heeft bijgevolg geen zin om het begrip „dag” afzonderlijk te definiëren, wat tevens blijkt uit de van andere landen ontvangen reacties.
- 46 De potentiële productie omvat dus elk deel van het slachtproces dat op een bepaalde dag heeft plaatsgevonden (zoals hierboven is uiteengezet). De capaciteit per dag moet dan ook, zoals gezegd, worden berekend op basis van het aantal slachtvarkens dat op een bepaalde dag kan worden geslacht en onmiddellijk kan worden versneden.

### ***De derde vraag („capaciteit”)***

#### *Opmerkingen van de Højesteret*

- 47 Met de derde vraag wenst de Højesteret van het Hof van Justitie van de Europese Unie te vernemen wat er dient te worden verstaan onder het begrip „capaciteit” in punt 6.4, onder a), van bijlage I bij de IE-richtlijn.
- 48 In het bestreden arrest heeft de Vestre Landsret aangenomen dat het opgegeven afgeleverde slachtgewicht lager was dan of hoogstens gelijk was aan de in punt 6.4, onder a), bedoelde productie van geslachte dieren.
- 49 Voorts acht de Vestre Landsret het bewezen dat Moesgaard Meat voortdurend een productiecapaciteit van meer dan 50 ton geslachte dieren per dag had en dat aan deze gevolgtrekking niet wordt afgedaan door het feit dat de vennootschap gedurende een deel van de periode onrechtmatig opgestelde koelcontainers heeft gebruikt.
- 50 Voor de beslechting van het geding is het van belang hoe de capaciteit van een slachthuis moet worden berekend en of de „capaciteit” van het betrokken slachthuis lager kan zijn dan de productie die het realiseert.

#### *Standpunten van verwerende partijen*

- 51 Met betrekking tot het eerste onderdeel van de derde vraag zijn verwerende partijen het met het openbaar ministerie eens dat de „capaciteit” van een slachthuis moet worden berekend als de maximale productie per dag, onder voorbehoud van fysieke, technische of juridische beperkingen.
- 52 Met betrekking tot het tweede onderdeel van de derde vraag stellen verwerende partijen dat de „capaciteit” van een installatie lager kan zijn dan de gerealiseerde productie, bijvoorbeeld wanneer de productie is gerealiseerd in strijd met fysieke, technische of juridische productiebeperkingen.

*Standpunten van het openbaar ministerie*

- 53 Het openbaar ministerie betoogt dat het begrip „capaciteit” (voor de productie van geslachte dieren) in beginsel moet worden opgevat als de maximale productie waarvoor het slachthuis is toegerust, zodat de productiecapaciteit van een slachthuis niet moet worden bepaald op basis van de (lagere) productie die in een bepaalde periode daadwerkelijk is geconstateerd, maar moet worden beoordeeld op basis van een omvattende waardering van het slachthuis als geheel, waaronder zijn productiefaciliteiten, personeel, uitrusting enzovoort.
- 54 Volgens het openbaar ministerie kan de uitdrukking „capaciteit voor de productie van geslachte dieren” in de praktijk worden toegepast zoals de Vestre Landsret deze uitdrukking heeft toegepast, zodat bij gebreke van nauwkeurigere cijfers over de potentiële maximale productie kan worden uitgegaan van de werkelijke productiecijfers van de onderneming, die altijd lager zijn dan of hoogstens gelijk zijn aan de productiecapaciteit en bijgevolg een degelijke beoordelingsbasis vormen. De „capaciteit” van een installatie kan dus nooit lager zijn dan de daadwerkelijke productie, zelfs niet tijdelijk.

**Korte uiteenzetting van de motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing**

Aangezien de verduidelijking van deze vragen van doorslaggevend belang is voor de beslechting van de onderhavige zaak en de gerezen twijfel betrekking heeft op de uitlegging van een Unierechtelijke regel, verzoekt de Højesteret het Hof om de gestelde vragen te beantwoorden.